

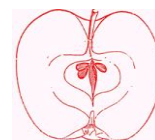
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR

Vinarska ulica 14, 2000 Maribor
tel.: (02) 228 49 00, fax: (02) 251 94 82
E-pošta: info@kmetijski-zavod.si,
<http://www.kmetijski-zavod.si/>

120 LET

20.06.2018

Sadjarsko obvestilo št. 7/2018

Priporočila za ročno redčenje plodov jablan

Za jablanove nasade zadnje generacije je značilna zelo dobra rodnost. Vse novejšje sorte in klone so vzgojeni na šibko rastoči in prav tako zelo rodni vegetativni podlagi M9. Zato je pojav »belega cvetenja« jablan vseh glavnih tržnih sort zelo pogost pojav. Tako je bilo tudi letos. Po dveh zaporednih praznih letinah domačih jabolk (spomladanski pozebi 2016 in 2017) se je letos zgodilo še obilnejše cvetenje jablan (ocena najmanj 7 do 9). Obstoječa rezervna hrana iz rezerve v lesnatih delih je bila skromna in prav tako fotosinteza začetne listne mase v času primarnega razvoja jablan do fenofaze T-stadija. Zato brez dodatne listne prehrane od začetka brstenja do faze razvijajočih se plodičev letos kljub obilnemu cvetenju ni bilo enostavno izbrati ustrezne ukrepe kemičnih redčenj za vse glavne tržne sorte jablan pri nas. Zaradi takšne situacije smo v letošnjo strategijo ukrepov redčenja že na začetku predvideli večji obseg ročnega redčenja jablan za doseggo namize kakovosti v IP in EKO pridelavi.

Jabolka na drevesih s prevelikim oveskom (več kot 7) so neglede na sorto oziroma klon slabše zunanje (drobna, brez barve) in notranje kakovosti (nizki sladkorji, slabo razmerje sladkorji:kislina). In žal je zaradi prevelikega števila jabolk na drevo pojav izmenične rodnosti v prihodnjem letu tudi za zelo rodne sorte, ki niso bile uspešno kemično redčene neizbežen. Zato je zadnje učinkovito uravnavanje pridelka jabolk z dodatnim ročnim redčenjem letos zelo nujen ukrep, ki lahko v veliki meri doprinese k boljši kakovosti in zmanjšanju izmenične rodnosti jablan v naslednjem letu, če so bila predhodno uspešno tudi kemična redčenja (odstranjenih najmanj 50% cvetov in plodičev do fenofaze T-stadija).

In ker so nasadi kljub vsem ukrepom kemičnih redčenj v večini primerov zavezali na drevo preveč plodov je sedaj po končanem naravnem junijskem trebljenju nastopil pravi čas za ročno redčenje jablan (minilo je 60 dni po končanem cvetenju vseh glavnih tržnih sort jablan pri nas). Pri tako velikem ovesku plodov na jablanovih drevesih je zelo pomembno, da pri izvedbi ročnega redčenja plodov najprej odstranimo vse oziroma večino plodičev na spodnji strani rodni vej. Ti plodovi so v razvoju do današnjih dni zelo zaostali (drobni plodovi sortno netipičnih oblik). Pred ročnim redčenjem je koristno s prečnimi prerezi peščič ugotoviti tudi število pečk za vsako sorto posebej. Primerno razviti plodovi imajo v peščiču najmanj 7 pravilno razvitih pečk. Slabo razviti plodovi koničastih ali zelo sploščenih nepravilnih oblik pa imajo manj pečk in napovedujejo slabšo fiziološko stabilnost jabolk ob nastopu tehnološke zrelosti. Takšni plodovi se zato kljub ustrezni listni prehrani s kalcijevimi gnojili zelo slabo dlje časa skladiščijo (večji delež fizioloških bolezni) in običajno masovno odpadajo tik pred obiranjem. Zato je odstranjevanjem odvečnih in nepravilno razvitih, od pozebe in škrlupa ter škodljivcev in žal v mnogih primerih tudi od toče poškodovanih plodov, edino zagotovilo zunanje in notrane kakovosti letošnje domače letine jabolk.

Ročno redčenje začnemo najprej izvajati pri sortah z večjo izmenično rodnostjo in pri drobnoplodnih zgodnejših sortah. Z ročnim redčenjem moramo dokončno v tej rastni sezoni vzpostaviti ravnovesje med rastjo in rodnostjo. Vsako jabolko potrebuje za dobro prehrano namanj 20-50 zdravih listov (upoštevati negativne vplive mprotitočne mreže). Še posebej morate z ročnim redčenjem pohiteti v mladih nasadih do polne rodnosti, da omogočite ravnovesje med rastjo in rodnostjo. Kljub razmeroma veliki porabi ročnih delovnih ur, letos najmanj 100-150 ur/ha za rodne nasade jablan z dokončnim rodnim volumnom, se ročno redčenje mora izvesti, da bo pridelek jabolk dobre kakovosti. Pri ročnem redčenju puščamo na razdalji 10-15 cm na rodni vejah po 1 najbolj razvit plod iz soplodja. V določenih situacijah pa tudi po 2 dobro razvita ploda (letos redkost), odvisno od sorte in starosti nasada ter mikrolokacije. Pri debeloplodnih sortah kot sta jonagold in fuji in v mlajših nasadih tudi pri sorti elstar je potrebno odstraniti celo predebele plodove.

Skupina sort oziroma klonov jonagold ima letos zelo veliko partenokarpnih plodov, brez zadostnega števila pečk. To se izraža v še bolj ploščatih oblikah plodov, saj je večina jonagoldov cvetela v zelo toplem in suhem vremen. Začela in končala cvetenje v 2-3 dneh. Kljub temu, da je sorta debeloplodna je ročno redčenje v obsegu kot je razvidno iz fotografij zelo koristno za dobro zunanjo in notrenjo kakovost. Izenačena tehnološka zrelost plodov ob obiranju več kot 80%.

Preventivni ukrepi zaradi hruševega ožiga (*Erwinia amylovora*) pri ročnem redčenju jablan

V tem času že lahko govorimo, da imamo letos po 20-tih letih žal ponovno prisotno pravo epidemijo te uničujoče bakterije vse naokoli večine intenzivnih nasadov. Zato je ročno redčenje potrebno izvesti pod strogimi higijenski-sanitetnimi pogoji. Iz istega razloga zato odsvetujemo tudi kakršno koli izvedbo letnih rezi, odvečnih bohotivk in daljših poganjkov. Le teh v nasadih z žarišči bakterije ne smemo rezati mehansko-s škarjami, še manj strojno. Če je že potrebno jih le ročno zatrgamo in to le v suhem vremenu in ves čas skrbimo za ustrezno razkuževanje delavcev in mehanizacije v teh nasadih.

Drugače pa je najbolje rez jablanovih nasadov opraviti le v zimskem času. V primeru opaženih okuženih poganjkov ali v tem času tudi okuženih plodičev prekritih z bakterijskim izcedkom moramo takoj prekiniti ročno redčenje plodičev jablan in prenehati drevesa prehranjevati z listnimi gnojili ter prekiniti vsa namakanja v obliki pršenja-oroševanja. Plodiče je pred ročnim redčenjem potrebno temeljito pregledati v vseh nasadih kjer smo že opazili okužene poganjke in jih tudi z rezjo odstranili. Okuženi plodiči se na specifičen način »potijo«. Vidni so kapljični izcedki bakterije. In pri optimalnih razmerah, za okužbe hruševega ožiga kot smo jim priča letos moramo vedeti, da je kužni potencial ene same celice te zlovesče bakterije tako rekoč milijarden. In ker imamo letos opraviti tudi s pogostimi točami, je nevarnost za vdor bakterije v plod preko že zelo majhnih ran in celo razvijajočih se lenticel na kožici jabolka velika. In če obstaja resna nevarnost širitve te hude in gospodarsko zelo škodljive bolezni, začasno prekinemo tudi mulčenje medvrstnega zatravljenega pasu in prekinemo vse nepotrebne premike ljudi, živali in mehanizacije. Ves čas raste dobe okužene nasade jablan in še posebej tudi vse okoliške travniške nasade vestno opazujemo in poskrbimo za temeljito razkuževanje vsakega tehnološkega opravila posebej v skladu s higijenski ukrepi.

Posledice zimske februarske pozebe bodo letos zelo vplivale na kakovost jabolka (fiziološka stabilnost)

Zaradi zelo nizkih in zelo poznih zimskih februarskih temperatur več kot 20-27 dni zapored, je letos mnogo večji delež partenokarpnih plodov jabolka s premalo pečkami in rjasto pokožico. Razlog je hiter razvoj velikega števila cvetnih brstov v toplem mesecu decembru in januarju (marčevske temperature). Negativne posledice klimatskih sprememb tudi v tržni pridelavi jabolka postajajo stalnica. Zato bo potrebno tudi v pridelavi jabolka v prihodnje mnogo bolj upoštevati vse negativne vplive vremena (načrtovanje nasadov).

OBVESTILO PRIPRAVILA

Mag. Zlatka Gutman Kobal , specialistka za sadjarstvo JSKS, KGZS-Zavod Maribor